

Jaarverslag 2017

Inhoud

Vereniging	2
Bestuur	2
Leden	2
Financiën	2
Huishoudelijk reglement	2
Natuur en landschap: behoud en bescherming	2
Werkgroep Landschapsbeheer	2
Deelname Levend Landschap	3
Aanwezigheid diverse bijeenkomsten	3
Flora en fauna: behoud en bescherming	3
Steenuilengroep	3
Werkgroep Vlinders	3
Werkgroep Vogels	4
Werkgroep Planten	4
Beverwerkgroep	4
Torenvalkwerkgroep	5
Natuur en Landschap: voorlichting en public relations	5
Excursies	5
Communicatie	5
Lezingen	6
Maatschappelijke stage	6
Samenwerking met Scouting Zaltbommel	6
Cursus voor klompenpadvrijwilligers	6
Deelname braderieën	7
Ledenbetrokkenheid	7

Vereniging

Bestuur

Tijdens de Algemene Ledenvergadering in maart nam Harry Puijker afscheid als voorzitter. Harry Kolman heeft zijn plek ingenomen als voorzitter. Er zijn geen nieuwe bestuursleden toegetreden, terwijl het wel de wens van het bestuur was om twee nieuwe leden aan te trekken.

Bestuurssamenstelling 2017:

- Harry Kolman (voorzitter)
- Cassandra van Altena (secretaris)
- Lot Tönis (penningmeester)
- Ton van Balken (algemeen bestuurslid)
- Dirk Muller (algemeen bestuurslid)

Leden

De verbeterde zichtbaarheid van de vereniging (nieuw magazine, verspreiding van nieuwsbrieven over Kloosterwiel/heemtuin en kruidentuin, aanwezigheid op braderieën) heeft geresulteerd in maar liefst 42 nieuwe leden.

Het aantal afmeldingen bleef beperkt tot 6 (verhuizing, overlijden). 3 leden zijn uit het ledenbestand verwijderd, omdat zij (langer dan) twee jaar geen contributie betaald hadden. De ledenstand op 31 december 2017 kwam daarmee op 247 (in 2016: 214).

Financiën

De financiële situatie is nog steeds goed. Het eigen vermogen is wederom gegroeid naar €27.000,- (was ruim €25.000,-). In 2018 wil het bestuur diverse projecten uitvoeren die het eigen vermogen wat zullen verlagen.

Uitgaven voor de kruidentuin zijn hoger uitgevallen door het vervangen van de buxushaag, maar deze uitgaven zijn vergoed door een bijdrage van de gemeente Zaltbommel.

De Steenuilenwerkgroep heeft meer donaties ontvangen dan verwacht door het plaatsen van extra steenuilenkasten; de eigen reserve is nu ruim €1200,-

Huishoudelijk reglement

Tijdens de Algemene Ledenvergadering is het Huishoudelijk Reglement voorgelegd aan de leden en vastgesteld.

Natuur en landschap: behoud en bescherming

Werkgroep Landschapsbeheer

De werkgroep heeft in 2017 gewerkt in de Kloosterwiel in Zaltbommel, de heemtuin en kruidentuin in Zaltbommel, de Dronkaardswiel in Hedel, en de eendenkooi in Hedel. Ook werden de heemtuin en kruidentuin weer onderhouden.

Op initiatief van de Natuurwacht en Hellen Sluiter is in samenwerking met de gemeente Zaltbommel begonnen met het mechanisch verwijderen van de Japanse Duizenknoop in de

Kloosterwiel. Het grootste deel is afgegraven met behulp van een kraan, geregeld door de gemeente. Vrijwilligers van de Natuurwacht hebben vervolgens wekelijks tot tweewekelijks restanten van wortels verder uitgegraven. Verwachting is dat dit nog één of twee jaar volgehouden moet worden.

Deelnemers: coördinator Ton van Balken; ongeveer 18 vrijwilligers (wisselt per bijeenkomst) zijn actief in de werkgroep, waarvan 5 ook in de heemtuinploeg werken. In totaal zijn er ongeveer 10 vrijwilligers (wisselt per bijeenkomst) actief in de heemtuinploeg. Aantal werkdagen: 6 in Kloosterwiel, 1 in Eendenkooi Hedel, 1 in Dronkaardswiel in Hedel, 8 in Heemtuin en Kruidentuin. Daarnaast werd tot en met maart 2017 elke donderdag in de Kloosterwiel gewerkt.

Deelname Levend Landschap

Er zijn in Brakel twee steenuilenkasten opgehangen en er zal er nog een (wellicht twee) bijkomen. Hierbij is het de bedoeling dat de erfeigenaren na inwerken de kasten zelf gaan beheren.

Aanwezigheid diverse bijeenkomsten

Het bestuur vindt het belangrijk op de hoogte te blijven van natuurontwikkelingen in de Bommelerwaard. Bestuursleden zijn daarom aanwezig geweest bij bijeenkomsten georganiseerd door de gemeenten Zaltbommel en Maasdriel en diverse organisaties (o.a. bijeenkomst over restauratie stadswallen in Zaltbommel, dorpsraadvergadering Alem, ontwerpatelier uiterwaarden Heerewaarden).

Flora en fauna: behoud en bescherming

Steenuilenwerkgroep

Ondanks sombere geluiden uit andere delen van het land, kunnen wij wel spreken van een succesvol jaar. 26 getelde jonge uilen en nog eens 10 broedende vrouwtjes. Deze laatste hebben, mogen we wel vanuit gaan, tenminste nog een tiental jongen opgeleverd, wat ons aantal op tenminste 37 jonge uilen brengt.

De steenuilenwerkgroep wordt regelmatig betrokken/geraadpleegd bij bouwprojecten. Met name met de gemeente Zaltbommel is geregeld contact. In 2017 is er contact geweest over twee bouwprojecten in Bruchem en één Nieuwaal.

Leden: De werkgroep bestaat uit 8 leden waarvan Harry Kolman de coördinator is. Tot onze verbijstering kregen we in april de mededeling dat ons werkgroeplid, Joyce Ostendorf, plotseling was overleden.

Werkgroep Vlinders

Ook dit jaar is er weer geïnventariseerd in de Lieskampen, helaas waren er teleurstellingen. Door het vroege maaien is het aantal bruine zandoogjes meer dan gehalveerd t.o.v. vorig jaar. De werkgroep maakt zich hier ernstig zorgen over. Er zal nogmaals een dringend verzoek gedaan worden om het maai beleid wat vlindervriendelijker te laten uitvoeren in 2018. De top 5 qua aantallen zijn:

Bruinzandoogje	678 (2016: 1744)
Klein geaderd witje	238 (2016: 75)
Oranjetipje	120 (2016: 52)
Icarusblauwtje	111 (2016: 10)
Landkaartje	110 (2016: 28)

Totaal aantal vlinders in 2017: 1583 (2016: 2214, en in 2015: 2159)

Er is een excursie in de zomer geweest in de Lieskampen en een nachtvlinder avond.

Dit jaar zijn ook de vlinders en libellen geïnventariseerd in de Kloosterwiel in Zaltbommel en Het Roomgat in Hedel. Hiervan is verslag gedaan in het magazine van de vereniging en in Het Kontakt.

Leden: coördinator Lot Tönis, 4 vaste werkgroepleden en een tweetal enthousiaste personen, die volgend jaar ook mee gaan tellen
Aantal bijeenkomsten: 30 tellingen (Lieskampen)

Werkgroep Vogels

De Werkgroep Vogels heeft het afgelopen jaar 10 excursies gehouden. De waargenomen vogels zijn ingevoerd op waarneming.nl. In 2017 is speciale aandacht geweest voor de nieuwe nevengeul bij Brakel, daar is jaarrond geïnventariseerd. Dit zal worden voortgezet in 2018. Verslagen van een aantal van deze excursies zijn terug te vinden op de website van de vereniging.

Dit jaar zijn ook de broedvogels geïnventariseerd in de Kloosterwiel in Zaltbommel en Het Roomgat in Hedel (7 ochtenden in maart-juli). Hiervan is verslag gedaan in het magazine van de vereniging en in Het Kontakt.

Leden: coördinator Dirk Muller en 7 overige werkgroepleden

Werkgroep Planten

De Werkgroep Planten heeft het afgelopen jaar 10 excursies gehouden, tegelijk met de Werkgroep Vogels. De waargenomen planten zijn ingevoerd op waarneming.nl. In 2017 is speciale aandacht geweest voor de nieuwe nevengeul bij Brakel, daar is jaarrond geïnventariseerd. Verslagen van een aantal van deze excursies zijn terug te vinden op de website van de vereniging. Dit jaar zijn de plantengallen in de kloosterwiel geïnventariseerd. Daarvan is verslag gedaan in het magazine.

Leden: coördinator Dirk Muller en 7 overige werkgroepleden .

Beverwerkgroep

Er is dit jaar contact geweest met het Waterschap Rivierenland. Uit de informatie van het Waterschap bleek dat er op veel meer locaties dan bekend bij de werkgroep bevers actief zijn of zelfs een burcht hebben. De werkgroep is nog bezig om alle locaties te controleren. Er zijn dit jaar in elk geval nieuwe burchten ontdekt in De Breemwaard, bij Loevestein, en in Hurwenen.

Waarnemingen van bevers, sporen en burchten worden doorgegeven op waarneming.nl. De beverwerkgroep heeft op dit moment een eigen website (www.beverbwrdd.weebly.com), die in de toekomst wellicht onder de website van de Natuurwacht zal vallen.

Leden: coördinator Cassandra van Altena en 4 werkgroepleden.

Aantal bijeenkomsten: 11 gezamenlijke excursies, 2 vergaderingen, daarnaast enkele zelfstandige uitstapjes van werkgroepleden.

Torenvalkwerkgroep

De torenvalkwerkgroep bestaat uit 3 leden. Zij hebben in 2017 twee kasten opgehangen. Een kast nabij het natuurgebied Het Roomgat in Hedel en de tweede kast in de eendenkooi van Hedel. Helaas nog geen broedresultaat. Inmiddels is de werkgroep uitgegroeid tot 5 leden en zij zullen in 2018 wederom enkele kasten gaan ophangen.

Leden: coördinator Ton van Balken en 2 werkgroepleden.

Natuur en Landschap: voorlichting en public relations

Excursies

In 2017 zijn 9 openbare excursies gegeven. Deze werden aangekondigd via de lokale kranten, social media, de website en de activiteitenagenda. De in augustus geplande aalscholverexcursie moest worden afgelast, omdat er geen geschikte slaappleaats voor aalscholwers was om te bezoeken.

Naast deze openbare excursies werden er ook andere excursies gegeven, bijvoorbeeld voor de Capreton in het Munnikenland.

Datum excursie	Gebied	Aantal deelnemers	Thema
5 februari	Munnikenland	8	Riviernatuur en watervogels
19 maart	Gamerensche waarden	6	Vroege vogel wandeling
14 mei	Gamerensche waarden	20	Nationale vogelweek
25 juni	Breemwaard	7	Zomer
9 juli	Lieskampen	20	Vlinders en libellen
25 augustus	Kloosterwiel	16	Nachtvlinders
1 oktober	Hedelse bovenwaard	22	Diersporen
18 oktober	Kloosterwiel	25	Paddenstoelen
19 november	Zaltbommel	28	Monumentale bomen

Communicatie

De Natuurwacht communiceert regelmatig binnen en buiten de vereniging haar activiteiten. Hieronder volgt een overzicht van de communicatieactiviteiten.

Magazine

In maart is voor het eerst het nieuwe magazine van de Natuurwacht uitgegeven. Dit magazine vervangt de uitgave van de nieuwsbrief. Het is een kleurrijk blad met verenigingsnieuws, activiteitenagenda, interviews, verslagen over inventarisaties, informatie over flora en fauna in de Bommelerwaard, etc. Het magazine wordt twee keer per jaar uitgegeven. Het is goed ontvangen bij de leden en heeft grotendeels gezorgd voor het grote aantal aanmeldingen van nieuwe leden.

Social media

Regelmatig worden wetenswaardigheden en foto's van de natuur in de Bommelerwaard op de social media geplaatst, waar veel positieve reacties op komen.

Facebook: 688 vrienden op 1 januari 2018

Twitter: 455 volgers op 1 januari 2018

Website

Onze website wordt veelvuldig bezocht: door maar liefst 11.000 unieke bezoekers werd de website ruim 19.000 maal bezocht in 2017. Regelmatig wordt er gebruik gemaakt van de mogelijkheid op de website om met de vereniging in contact te treden, in de meeste gevallen om lid te worden.

De zoektocht naar een nieuwe webmaster heeft tot nu toe niets opgeleverd. Gevolg is dat de website wel onderhouden wordt, maar dat er geen sprake is van ontwikkeling, hetgeen met dit medium wel van belang is.

Lezingen

Na de Algemene Ledenvergadering heeft Harry Kolman een lezing gegeven over steenuilen en de steenuilenwerkgroep. Ook zijn er weer diverse lezingen gegeven over het boek 'Bommelerwaard Natuurlijk'.

Maatschappelijke stage

Scholieren uit het voortgezet onderwijs kunnen bij non-profitorganisaties als vrijwilliger meelopen tijdens een maatschappelijke stage. In 2017 hebben 3 leerlingen van het Cambium bij de werkgroep Landschapsbeheer hun stage ingevuld.

Samenwerking met Scouting Zaltbommel

In 2017 zijn er verschillende opkomsten van de scouting ondersteund. Er is aandacht gegeven aan de natuur rond de Kloosterwiel, er is een slootdierenexcursie gegeven en een beveropkomst georganiseerd. Ook is er een speciaal insigne gemaakt en uitgereikt aan de jongste scouts (bevers).

Cursus voor klompenpadvrijwilligers

Voor de vrijwilligers van het klompenpad 'De Baanbreker' is een cursus opgezet om hen meer kennis bij te brengen over natuur en landschap van de Bommelerwaard. Ook kennis van flora en fauna komt aan de orde. De Natuurwacht heeft hiervoor een vergoeding gekregen.

Deelname braderieën

Om de zichtbaarheid van de Natuurwacht te vergroten is de Natuurwacht aanwezig geweest met een stand op de open boerderijendag bij Van Zeelst, op de jaarlijkse braderie in Zaltbommel, en op de ponymarkt in Brakel.

Ledenbetrokkenheid

In 2017 zijn er meer leden bij de werkgroep Vogels en Planten bijgekomen. Ook de werkgroep Vlinders heeft nieuwe werkgroepleden mogen verwelkomen, die zich ook zullen inzetten voor het project Vlinders in de Klas dat in 2018 wordt opgezet.